

БЕЛАРУСКАЯ АУТОКЕФАЛЬНАЯ ПРАВАСЛАВНАЯ ЦАРКВА.

Іллюстрація

або наука веры .

+ # +

Выданье Перше .

Выдадзена коштам :

Дзімітра Кажуры, Васіля Шіхановіча і А.М.

ВЫДЗЕНА З ДАЗВОЛУ ДУХОЎНЫХ УЛАДАЎ
СВЯТОЕ БЕЛАРУСКАЕ АЎТОКЕФАЛЬНАЕ
ПРАВАСЛАЎНАЕ ЦАРКВЫ.

Дазвол з дня 17.2.1959 г.

АД ВЫДАЎЦАЎ.

Святарская праца на эмігранцкіх парафіях увідочніла патрэбу выдання кніжыцы - К А Ц І Х І З І С, які-б дапамог усьведамленню Беларускае Праваслаўнае моладзі ў ПРАЎДАХ СВЯТОЙ САБОРНАЙ АПОСТАЛЬСКАЙ ПРАВАСЛАЎНАЙ ЦАРКВЫ.

Мы, выдаўцы, чуліся-б высока узнагароджанымі, калі-б КАЦІХІЗІС знайшоўся ў кожнай Праваслаўнай сям'і і каб ім карысталіся, і зъ яго навучаліся усе чытачыя Суродзічы нашыя, ды пасьлой пераказвалі ЗАСАДЫ ПРАВАСЛАЎНАЙ ВЕРЫ сваім нашчадкам.

К А Ц І Х І З І С апрацаваны Наставцелям Мэльбурнскаем, Святых 3-х Віленскіх мучанікаў: Антонія, Іоана і Эўстафія параді, БЕЛАРУСКАЕ АЎТОКЕФАЛЬНАЕ ПРАВАСЛАЎНАЕ ЦАРКВЫ, а Архімандритам МАДЭСТАМ.

/ - / ВЫДАЎЦЫ.

Аўстралія - Мэльбурн, 1.1.1960 г.

I.

Ў Імя Айца, і Сына, і Святога Духа !

Так павінен сказаць кожны, кладучы на сябе знак Свято-
га Крыжа, хрысьцючыся перад малітвай.

Дзеля таго, каб правільна перахрысьціца, належыць зла -
жыць трох першых пальцы правай руکі разам. Зложаныя так
трох першых пальцы азначаюць Святу Тройцу, гэта значыць
Бога Айца, Бога Сына і Бога Духа Святога.

Два апошнія пальцы прытуляем да далоні. Прытуленыне іх
да далоні азначае, што Гасподзь Ісус Христос зыйшоў зъ
Неба на зямлю, што Гасподзь Ісус Христос мае ў сабе дзь-
ве істоты: Боскую і чалавечую, што Гасподзь Ісус Христос
ёсьць Богачалавек.

Хрысьціца пачынаем кладучы зложаныя разам трох пальцы
правай руکі на лоб, гаворачы: - ў Імя Айца, - гэтым мы просім,
каб Гасподзь Бог пасъянціў і пабаславіў наш розум, пасъля
кладзем руку на грудзі, гаворачы: - і Сына, - просіачы пасъ-
веньціць і пабаславіць наша сэрца і найлепшыя нашыя імк-
ненныі, далей на правае плячо, гаворачы: - і Святога, і на
левае плячо, гаворачы: - Духа, просіачы пасъвеньціць і паба-
славіць нашыя сілы да працы. У канцы схіліўши галаву на
знак пакоры перад Богам, гаворим: - Амінь, чым съцвярджаім
праўдзівасць нашага хреста, нашай малітоўнай просьбы.
Налажэныне на сябе знака Святога Крыжа, ёсьць першай ад-
знакай хрысьціяніна, дзеля гэтага належыць хрысьціца ува-
жна, з поўным зразуменнем гэтай першай збавеннай для нас
малітвы.

Перахрысьціўшыся, гаворым на памяць або чытаем па малітоў-
ніку малітвы, якія належаць паводле пары дня: гэта значыць,
раніцай, ў абед, ці ў вечары.

Ў Царкве.

Увайшоўши ў Царкву і перахрысьціўшыся трэба стаць на ка-
лені і уважна прачытаць на памяць пачатковыя малітвы, па-
чалаваць абрэз, паложаны на аналоі і захоўвацца прызвіта,
памятаючи, што стаім ў Доме Божым, перад Абліччам Самаго
Бога, ў Святой Тройцы хвалімага.

Паводле царкоўнага уставу на калені не становімся: ад Вя-
лікадня аж да вячэрні Святой Тройцы, і ад Народжанья Ісуса
Христа да дня Вадохрышча.

Службы Божыя ў Царкве адпраўляюцца па스타ўлены ад Епіскапа съ-
вятар, паводле парадку для кожнае зъ іх, прадугледжанага цар-
коўным уставам.

Згодна з прадугледжаным парадкам службы, съвятар накладае ад-
паведныя ризы, або аблачэньяні.

2.

Святая Праваслаўная Царква, ад часоў Апостальскіх ведае і захоўвае тры ступені святарства: дыякан, святар і Епіскап.

Аблачэнны.

Да дыяканскіх аблочэнняў належаць: съціхар, поручы і арап, які падчас Богаслужбаў накладаецца на левае плячо.

Да святарскіх: фелонь або рыза, епітрахіль, падрызник, поручы і пояс.

Да епіскапскіх: саккос, епітрахіль, падрызник, поручы, пояс, омофор, мітра і жэл.

Святары на грудзёх носяць крыж, Епіскапы панагію і крыж.

Панагія гэта маленькі абразок Госпада Іісуса Хрыста, або Божай Маці.

Заслужоныя святары і дыяканы узнагароджаюцца Епіскапам асобна устаноўленымі адзнакамі, што так сама уваходзяць ў склад аблочэнняў.

Дыякан самастойна адпраўляць Богаслужэння, які можа, ён толькі памагае святару, выгaloшвае екцені і выконвае некаторыя чыннасці.

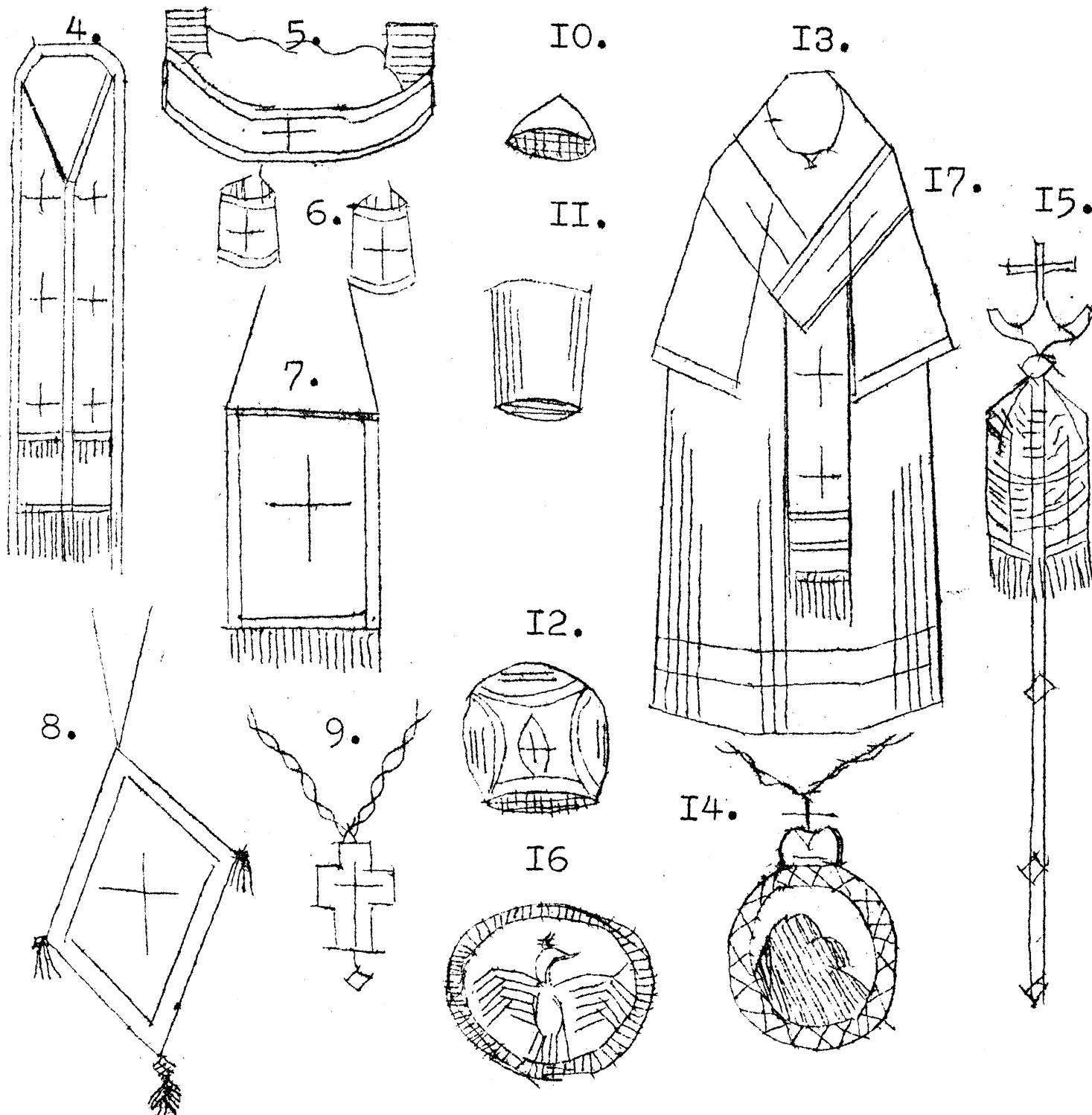
Найвышэйшай Уладай Святой Усяленскай Праваслаўной Царквы ёсьць Усяленскі Сабор, які склікаеца ў надзвычайнай патрэбе, дзеля вырашэння асабліва паважных пытанняў з рэлігійнага жыцця Царквы.

Галавой Адзінай Святой Саборнай і Апостальской Праваслаўной Царквы ёсьць Сам Гасподзь наш Іісус Христос.

/ Ев.Матф. 28,20; Ап.Павал пасл.да Эфэс.4.5,6; II.12,15; Да Колос. I,18./

Свяшчэнныя Аблочэнны.

- I. Арап. 2. Сыціхар. 3. Фелонь, або риза. 4. Епітрахіль.
 5. Пояс. 6. Поручы. 7. Набедраннік або духоўны меч.
 8. Паліца, або духоўны меч. 9. Крыж. 10. Скуфья. 11. Ка-
 мілаўка. 12. Мітра. 13. Саккос. 14. Панагія. 15. Жэл.
 16. Арлец. 17. Амафор.

Аб Свяшчэнных Аблачэньях :

Сыціхаром завецца доўгая з широкімі рукавамі свяшчэнная адзежа, азначаючая чысьціню душы і сэрца духоўнай асобы. Падчас Богаслужэння ў сыціхар аблачаеца дыякан. Дзеля таго, што Архірэй і святар на верх сыціхара накладаюць і іншыя свяшчэнныя адзежы, тоў гэтym выпадку сыціхар завецца падрызньікам і шыецца з лёгкай тканины з вузкімі рукавамі.

4.

Аар, гэта даўгая, упрыгожанная крыжамі, як-бы істужка, якую падчас Богаслужэння ў, дыякан носіць на левым плячы, а ў адпаведны час перавязвае ёю сябе на крыж. Падчас Богаслужэння, пярэдні канец аара дыякан трymae ў правай руцэ і выгалошваючи екценіі прыклікае вернікаў да малітвы.

Поручы надзяваюца на рукі і прыпамінають вяроўкі на руках Збавіцеля, падчас Ягоных крыжовых цярпення.

Епітрахіль, гэта падвойна зложаны аар, сашпілены гузічкамі. Падчас Богаслужэння съвтар носіць яго на шыі. Гэта аблачэнье азначае падвойнае багаславенства, атрыманнае съвтаром пры рукапалажэнні і неабходнае дзеля выканання съвятых Таінстваў.

Пояс накладаецца зьверху епітрахіля і падрызьніка, і азначае адданасць ў служэнні Госпаду.

Фелонь або рыза, гэта самае верхнєе аблочэнье съвтара. Яно прыпамінае баграніцу, або чырвоны плащ, ў які быў убраны асуджаны Пілатам Іисус Хрыстос. Фелонь або рыза нагадвае съвтару, што душа ягоная заўсёды мусіць быць чистай і праўдзівай.

Саккос, верхнєе аблочэнье Архірэя мае выгляд кароткага съціхара з широкімі рукавамі.

Амафор, аблочэнье выключна архірэйскае і нагадвае асаблівия клопаты і турботы аб хрысьціянскім жыцьці вернікаў.

Мітра, Галаўны убор Архірэя, нагадвае цярновы вянок Збавіцеля.

Архіманdryты па высокасці свайго сану падчас Богаслужэння накладаюць мітру.

Съвтары узнагароджанныя санам Протопрэсвітэраў і Мітрафорныхprotoerэяў, так сама падчас Богаслужэння накладаюць Мітры.

Панагія, гэта маленькі образок Збавіцеля або Божай Маці, прыгожа аздоблены, носіцца Архірэем на грудзёх.

Да архірэйскіх рэчаў падчас Богаслужэння належаць яшчэ: посах, або жэзл і арлецы. Посах, або жэзл – знак ўлады, а арлецы азначаюць высокане Архіпастыра і кладуцца яму пад ногі. Арлецы, гэта коўрыкі з намаляванымі, вытканнымі ці вышытымі арламі.

У Праваслаўнай Царкве, як адзнака за карыснае служэнне Царкве, съвтарам надаюцца узнагароды: набедраннік і паліца,

5.

якія азначаюць духоўны меч; скуф'я і камілаўка, як галаўны убор, якія накладаюцца падчас Богаслужэння, паштыя яны з фіялетавага аксаміту.

На грудзёх съяцары носяць наперсны крыж.

I. ВІЗНАВАНЬНЕ ВЕРЫ.

Мы вызнаем Святую Праваслаўную Веру і належым да Святой Саборнай Апостальскай Царквы.

Гісторыя Хрысьціянскай Саборнай Апостальскай Царквы пачынаецца з дня, калі па слову Госпада Іісуса Хрыста, на Святых Апосталаў ў Сіонскай съяцліцы зыйшоў Святы Дух ў пастаці агнявых языкоў. Было гэта ў 10 дзень па Ушэсьці Госпада Іісуса Хрыста на Неба.

Ад залажэнья Царквы Святымі Апосталамі, больш за 1000 гадоў Хрысьціяне Усходу і Захаду, складалі адно цэлае, — адну Хрысьціянскую Царкву.

У 1054 годзе стаўся прыкры і жудасны сваімі пасълядоў — насьцямі распадзел. З таго часу Хрысьціянская Царква, раздзеленая між сабой ня мае малітоўнай лучнасьці.

Зь бегам часу ад Рыма-Каталіцкае Царквы, адйшоўшая вернікі, утварылі собскія рэлігійныя згрупаваньні, якія ведамы сяньня пад імёнамі : Лютаранаў, Англіканав, Кальвіністаш і Цвінглісташ. Кожнае аб'еднанье мае собскую арганізацыю.

Пазней намножыліся розныя дробныя секты : як анабаптыстыя, пляцідзеяцтнікі, суботнікі, адвэнтыстыя, егавістыя, ды іншыя, якія ў справах веры змагаюцца паміж сабой і будучы агрэсыўнымі, ці мала шкоды і благоцьця сеюць і сярод Праваслаўных.

Нашая Праваслаўная Святая Саборная Апостальская Царква, нязменна перахавала і перахоўвае ў поўнай чысьціні і непарушнасьці Навуку Госпада Іісуса Хрыста так, як навучалі Святыя Апосталы, Сем Усяленскіх Сабораў, Святыя Айцы і вучыцялі Царквы, дзеля гэтага яна і ёсьць Праўдзівай Христовай Царквой.

ПЫТАНЬНІ І АДКАЗЫ :

I. Чаму мы называемся Хрысьціянамі ?

Хрысьціянамі мы называемся таму, што верым ў Госпада Іісуса Хрыста і усім сэрцам прыймаєм Ягоную Святую Навуку.

2. Дзе на самперад вернікі началі звацца хрысьціянамі ?

у Анціахіі. / Дз.Св.Ап. II,26./

6.

3. Чаму мы называемся Праваслаўнымі ?

Праваслаўнымі мы называемся таму, што вера наша ёсьць праўдзівая і таму, што мы Праваслаўныя верым так, як на-вучалі Хрысьціян верыць Святыя Апосталы і пазней Святыя Усяленскія Саборы.

4. Як думае Праваслаўны хрысьціянін аб іншых хрысьціянах не праваслаўных ?

Праваслаўны хрысьціянін верыць, што Гасподзь Іисус Христос, хоча і іхнага збаўленьня, і каб яны таксама ведалі Праўдзівую Веру.

Праваслаўны хрысьціянін думае, што і яны шукаюць збаўленьня сваіх душ, і дзеля гэтага Праваслаўная Царква моліцца, каб Гасподзь Іисус Христос Сам паказаў ім шлях да збаўленьня.

5. З чаго мы пазнаём Праўдзівую Веру ў Бога ?

Праўдзівую Веру ў Бога мы пазнаём з Сымбалем Веры.

6. Што такое Сымбаль Веры ?

Сымбаль Веры ёсьць кароткае і съцісла-дакладнае акрэсьляньне дорматаў Праваслаўной Веры.

7. Кім і калі быў напісаны Сымбаль Веры ?

Сымбаль Веры быў зложаны і напісаны Святымі Боганоснымі Айцамі Царквы на двух Усяленскіх Саборах : першым Нікейскім ў 325 годзе і другім Канстанцінопальскім ў 381 годзе.

8. Што такое Усяленскі Сабор ?

Усяленскі Сабор ёсьць зъезд Архіпастыраў, пастыраў і вучыцяляў Хрысьціянскае Царквы па магчымасці з усяго свету, дзеля разгляду, зацверджанья і абароны Праўдзівае Навукі Христовае ад памылак і неправільных талкаваньняў.

9. Што неабходна Праваслаўнаму хрысьціяніну дзеля збаўленьня душы ?

Праваслаўнаму хрысьціяніну дзеля збаўленьня душы, апрача веры, неабходна любоў да Бога і да бліжняга сабе.

/ Майсей кн.2, разд.20, I-17; Друга зак. 6, 5.; Ев. Матф. 22, 37 - 40./

10. Дзе можам знайсьці навуку аб любові да Бога і да бліжняга ?

Навука аб любові да Бога і да бліжняга ёсьць ў дзесяці прыказаньнях Божых, дадзеных Майсею на гары Сінай, і напісанных на дзвюх каменных плытах-/ скрижалах /.

/ Майсей, Кн.2.разд.20,I - 17./

На першай плыце - скрижалі напісана чатыры прыказань-

ні аб абавязках чалавека да Бога, а на другой - шэсць прыказаньняў, ў якіх гаворыцца аб абавязках да чалавека.

ІІ. Ці дзесяць прыказаньняў Старога Запавету абавязкавы да выкананьня хрысьціяніну?

Так, абавязкавы. Гэта падтвёрдзіў Сам Гасподзь Іисус Христос падчас свайго жыцця на зямлі, сказаўшы, што не нарушыць Я прыйшоў закон, а выканашь. / Ев. Матф. 5, 17. /

ІІІ. Ці дастаткова хрысьціяніну выканашь толькі дзесяць прыказаньняў?

Не, недастаткова, бо ў іх гаворыцца аб галоўных грахах, абрахающих Бога і губячых душу чалавека, але якімі шляхамі хрысьціянін мусіць ісьці ў духоўным жыцці да самапалепшанья, ў дзесяцёх прыказаньнях ня вытлумачана.

ІІІІ. У якой навуцы Госпада Іисуса Христа ёсьць сказана аб абавязках духоўнага жыцця хрысьціяніна?

Аб гэтых абавязках гаворыць Гасподзь Іисус Христос ў Запаветах Блажэнстваў, выконваючы якія хрысьціянін духова збліжаецца да Бога. / Ев. Матф. 5, 1 - 12. /

ІV. Апрача веры і любові да Бога і бліжняга, што яшчэ патрэбна хрысьціяніну дзеля збаўлення?

Малітва, якая еднае душу чалавека з Богам.

ІVІ. Які прыклад малітвы мае Праваслаўны хрысьціянін?

Малітву Госпадаву, якой Ён Сам маліўся і якой навучыў маліцца Святых Апосталаў.

Гасподзь сказаў :—" Калі моліцеся, кажыце : Ойчах наш:... / Ев. Матф. 6, 9 - 13. / / Ев. Лука, II, 2 - 4. /

2. БОГ Ў СВЯТОЙ ТРОЙЦЫ.

БОГ ЁСЬЦЬ ДУХ ВЕЧНЫ, ЎСЛЮДОБРЫ, УСЁВЕДАЮЧЫ, УСЕМАГУТНЫ, УСЮДЫ ПРЫСУТНЫ, НЯЗЬМИНЯЕМЫ, ЎСЕЗДАВОЛЕНЫ, УСЕБЛАЖЭННЫ, ЁН СТВАРЫЦЕЛЬ НЕБА І ЗЯМЛІ, АНГЕЛАЎ І ЧАЛАВЕКАЎ, ЁН ЎСЁ САБОЙ НАПАЙНЯЕ, ЎСЁ МАЕ Ў СВАЁЙ ЎЛАДЗЕ І УСІМ КІРУЕ.

/ Іоан 4, 24. /

Па сваей Істоце Бог адзін, але ў трох Асобах : Бог Айцец, Бог Сын, і Бог Дух Святы, Тройца Адзінасутная і Непадзельная. / Матф. 3, 16-17; Марк I, 9-II; Лука 3, 21.22. /

Усе Божыя Асобы роўныя між сабой. Бог Айцец ёсьць Праўдзівы Бог, Бог Сын ёсьць Праўдзівы Бог, і Бог Дух Святы

ёсьць Праўдзівы Бог.

Усе тры Асобы Божыя маюць аднолькаю сілу, волю, пашану і ўладу.

Зразумець гэтую Боскую Тайніцу чалавечым розумам нельга, бо Яна непараўнальна вышэй за яго і трэба верыць ў слова Господа Ісуса Хрыста.

ПЫТАНЬНІ І АДКАЗЫ.

I6. Што Праваслаўнаму хрысьціяніну ведама аб Сыне Божым, Господзе Ісусе Хрысьце ?

Ведама, што Сын Божы, Гасподзь Ісус Христос, народжаны прад вякамі ад Бога Айца, быў пасланы Ім зь Неба на зямлю дзеля нашага збаўлення. Жыў, прыняўши цела ад Духа Святога і Марыі Дзевы і стаў дасканалым чалавекам не пераставацца Праўдзівым Богам. / Іоан I, I - I8./

I7. Дзе нарадзіўся Гасподзь Ісус Христос ?

Гасподзь Ісус Христос нарадзіўся ў Віфліеме Юдэйскім ў пастушай пячэры, на полі. / Ев. Лука 2, I - 2I./
Трыццаць трох гадоў прабыў на зямлі як чалавек. Калі меў трыццаць год прыняў хрышчэнне ад Іоана ў рэчцы Гордане, і выйшаў на пропаведзь, навучаючи людзей верыць ў Бога, маліцца, любіць адзін аднаго, весьці справядлівае жыцьцё.
Шмат цудаў было створана Госпадам Ісусам Христом. Христос аздараўліваў хворых, уваскращаў памёршых, выганяў нячистых духаў.

При Рымскім правіцелю ў Палестыне — Понцію Пілаце, быў укрыжаваны і уваскрос на трэці дзень. На працягу сараку дзён зъяўляўся сваім вучням і вернікам. На саракавы дзень узнёсся на Неба і сеў праваруч Бога Айца.

I8. Што азначаюць слова :—" Сеў праваруч Бога Айца "?

Яны азначаюць, што Сын Божы мае пашану роўную з Богам Айцом.

I9. Ці прыдзе Ісус Христос знову ?

Прыдзе ў хвале з Ангеламі Святымі, каб судзіць жывых і памёршых.

Пасля Страшнага Суду праведнікі атрымаюць жыцьцё вечнае, а грэшнікі вечныя муکі. / Ев.Матф.24,30.3I;25,3I-34;
4I - 46; Ев.Марк.I3,26.27.32; Ев.Лука 2I,27.33./

20. Як зъявіца на суд памёршыя ?

Перад Страшным Судом Бог уваскросіць усіх памёршых ад стварэння съвету. Зямля і вада аддадуць сваіх мерцьвякоў. / Ап.Павал I пасл.да Карынф. I5,5I.52./

21. Як адбудзеца Страшны Суд ?

На Страшным Судзе кожны чалавек адкажа перад Богам за

9.

свае учынкі, слова, пачуцьці і думкі.

На Страшным Судзе стане ведамым усё зямное жыцьцё чалавека, бо перад Богам няма нічога таемнага. Суд будзе справядлівы. /Ев.Матф.24,30.31;25,31 – 46./

3. СУАДНОСІНЫ БОЖЫЯ ДА СЪВЕТУ І ДА ЧАЛАВЕКА ДАЧАСУ СТРАШНАГА СУДА.

Провід Божы дзее ў съвеце праз дадзенае Богам права. Бог наказвае сонцу усходзіць над добрымі і злымі, і пасылае дождж на справядлівых і несправядлівых.

/ Ев.Матф.5,45./

У съятой царкве, па запавету Збавіцеля, апрача Провіду Божага, дзее Дух Съяты праз съятыя Таінствы.

/ Ев.Іоан I5,26.27./

Праўдзівую Съятую Праваслаўную Царкву не падолае ніякая пякельная моц. / Ев.Матф. I6,I8./

4. АБ АНГЕЛАХ.

Ангел значыць пасланец, бо ён пасылаецца Богам дзеля агалошаньня людзём Волі Божай.

ПЫТАНЬНІ І АДКАЗЫ:

22. Калі Бог стварыў Ангелаў ?

Ангелы створаны Богам раней за увесь відзімы съвет. Ангелы духі бязцялесныя, яны могуць прыймаць воблік чалавека дзеля агалошаньня людзям Волі Божай.

Усіх Ангелаў Бог стварыў добрымі, але старэйши ангел Сатанаіль стаў супраць Богу, а зъ ім і частка іншых ангелаў. Пэтых гордых ангелаў Бог скінуў з Неба ў цемру да часу Страшнага Суда. / Ап. Юда 6./

Сатанаіла Збавіцель называе :князям цемры, бацькам маны, дзіявалам.

Гэтак Ангелы падзяліліся на добрых і злыx.

23. На чым палягае служэнье добрых Ангелаў ?

Добрыя Ангелы стаяць каля Прастолу Божага і съплюваюць вечную хвалу Богу.

На зямлі ахараняюць Праўдзівую, Збавіцелям заснаваную Царкву, пераносяць малітвы нашыя да Бога і зъяўляюцца абаронцамі нашымі ад спакусаў і усяго злога.

Ангелы дзеляцца на дзеяць чыноў і называюцца : Серафімамі, Херувімамі, Прастоламі, Гасподствамі, Сіламі, Уладамі, Началамі, Архангеламі і Ангеламі.

24. Якія Ангелы завуцца Ахараніцелямі ?

Кажнаму чалавеку при Святым Хрышчэньні даецца ад Бога Ангел Ахараніцель, які ахараняе яго ад злопадаў і на-кіроўвае на добрае. Калі чалавек грэшыць і жыцьцё яго-нае ня згодна з Навукай Збавіцеля, ангел Ахараніцель ад-

ІО.

ступае ад яго ,бо ў гэты час чалавек падпадае пад уплыў злога духа.

25. Як, чалавеку-Хрысьціяніну, зъберагчыся ад спакусаў гэтага съвету ?

Толькі Імям Госпада нашага Іисуса Христа, Крыжам Святым, пастом, малітвай і добрымі учынкамі.

/ Ев.Марк 9,29./

5. ЦАРКВА.

Царквой Христовай завецца грамада людзей-вернікаў злучаных між сабой. Верай Праваслаўнай ў Госпада Іисуса Христа, Святымі Таінствамі і навукай пастыраў духоўных, дзеля самаудасканалення духоўнага на зямлі і збаўлення души ў жыцьці вечным.

ПЫТАНЬНІ І АДКАЗЫ.

26. Хто заснаваў на зямлі Царкву Христову ?

Царкву Христову на зямлі заснаваў Сам Гасподзь Іисус Христос. Ён ёсьць Адзіны Праўдзівы Узглавіцель Яе.

Працамі Святых Апосталаў і Айцоў Царквы навука Христова пашырылася па усей зямлі і па запавету Збавіцеля ў ёй устаноўлены такі парадак , зь якім Праўдзівая Праваслаўная Царква ператрывае да сканчэння веку.

/ Ев.Матф.І6,18./

27. Ці ёсьць збаўленыні апрача Царквы ?

На слову Святых Айцоў, бяз Царквы няма збаўлення.

6. АБ СВЯТЫХ ТАІНСТВАХ.

Таінства ёсьць такоя съвяшчэннадзеянньне праз якое ня- відзіма падаецца вернікам збавіцельная моц Свяятога Духа.

ПЫТАНЬНІ І АДКАЗЫ.

28. Сколькі ёсьць Таінстваў ?

Таінстваў ёсьць сем, а пайменні: Хрышчэнье, Міралама - занье, Прычастце, Споведзь, Святарства, Жанімства і Алеяпамазанье.

29. Якая моц ў Святых Таінствах ?

У Святым Хрышчэныні ?

У Святым Хрышчэныні - адпушчэнье грахоў: першароднага Адамавага і асабістых зробленых да хрышчэння. Святое Хрышчэнье нараждае чалавека ў новае хрысьціянскае жыцьцё.

У выпадку, калі дзіця вельмі слабое і можа памерці, Святая Царква дазваляе ахрысьціць яго з вады і міраніну

II.

- верніку з абавязкавым чытаньнем формулы хрышчэнья:
— "Хрысьціца раб Божы.../называецца імя/...ў Імя
Айца амінь, і Сына амінь, і Святога Духа амінь."—
Пасьля кожнага Імя Святой Тройцы, хрышчонік акунаецца
ў ваду па аднаму разу. Пазней, калі дзіця застаецца пры
жыцьці, святар далоўнівае Святое хрышчэнне.

Міранін-вернік павінен быць Праваслаўным.

Ахрэшчаны адзяваецца ў белыя адзежы на знак чысьціні
ягонай души і накладаецца крыжык на знак, што ён хрысь-
ціянін.

У Святой Праваслаўнай Царкве, зараз-жа па Святым Хры-
шчэнні, даконваецца Святое Мірапамазанье.

Ў СВЯТЫМ МІРАПАМАЗАНЬНІ:

Ў Святым Мірапамазаньні - ахрэшчаны атрымоўвае Дары
Святога Духа і багаславенства Божае, якія узмоцніваюць
яго ў веры і жыцьці хрысьціянскім.

Ў СВЯТОЙ СПОВЕДЗІ:

У Таінстве Споведзі вернік атрымоўвае адпушчэнне гра-
хоў ад Госпада Ііуса Христа праз малітву і разграш-
нъне съятара.

Кажны прыступаючы да яе належна прышыкоўваецца маліт-
вай і пастом.

За цяжэйшыя грахоўныя правіны на верніка накладаецца
епіцімія. Епіцімія значыць пакорная паслухмянасьць ў вы-
кананьні наложенай пакуты рэлігійнага зъместу.

Таінства Споведзі або Каяннія, устаноўлена Самым Госпадам
Ііусам Христом.

З часоў Апостальскіх ў Святой Праваслаўнай Усяленскай
Царкве існуе тайная Споведзь, якой Царква нашая і трима-
еца да сяньнешніх часоў.

Каяннік, па чыстасэрдэчным раскаянні перад нявідзіма
присутным Госпадам Ііусам Христом, прад Святым Яго Ева-
нгеліям і Жыватворчым Святым Крыжам, якія ляжаць на ана-
лоі, ў присутнасьці съятара, як съведкі і слугі Божага,
атрымоўвае дараванье грахоў праз малітву разграшэння
па слову Госпада Ііуса Христа :—" Каму вы грахі даруе-
цьце таму даруюца."— / Ап.Іоан 20,22.23./

Таінства Споведзі і Прычащэнне Святога Цела, і Свя-
той Крыві Госпадавых, аднаўляе чалавека ў духоўным жыць-
ці.

Да Святой Споведзі і Святога Прычасція мусіць прысту-
паць ўсе вернікі Праваслаўныя, пачынаючы ад 7/ гадоў сва-
йго жыцьця. Кожнаму Праваслаўнаму належыць быць ў Спове-
дзі і Прычасція некалькі разоў на працягу году, пераваж-
на ў пасты, і ў дзень свайго нарожданья або хрышчэння.
Абавязкавым ёсьць быць ў Споведзі і Святога Прычасція
адзін раз ў год , ў Вялікім Посыце.

Як найчасьцейшым спавяданьнем і прычашчэннем, мы ідзем па сълядох поўнае съведамасьці і адданнасьці рэлігійнага жыцця першых хрысьціянаў./Дз.Св.Ап. 2,46./

На Бацькаўшчыне нашай Беларусі існуе высока-хрысьціянскі звычай, калі маладыя перад шлюбам прыходзяць да Споведзі і Прычасьця, пасля чаго адноўленыя духові і павянчаныя распачынаюць новае супольнае хрысьціянскае жыцьцё.

Святая Праваслаўная Царква астатняю нядзелю перад пачаткам Вялікага Посту, назвала нядзеляй Прашчэнья, бо на другі дзень ў панядзелак распачынаецца Святы Вялікі Пост, а зь ім і Вялікодная Споведзь. Усе Праваслаўныя вернікі, пачынаючы ад съвтара ў гэтую нядзелю просяць адзін ў аднаго прабачаньня, каб са спакойным сумленьнем прыступіць да выкананьня Святога Вялікага Посту, Святой Споведзі і Святога Прычасьця.

Ідуучы да споведзі канечна належыць перапрасіць кожнага, каму зроблена, хоць-бы найменшая крыўда. Калі пакрыўджаны намі знаходзіца далёка, перапрасі яго ў сэрцы сваім і памаліся за яго, каб Бог і табе пррабачыў. Так сама даруй кожнаму, хто цябе скрыўдзіў, бо - " Як мы даруем правіны зробленыя супраць нас, так і Айцец наш Нябесны, даруе нам нашыя грахі." - / Ев.Матф. 6,14./

у Царкве перад споведзяй маліся, як грэшны мытар, кажучы : -" Божа , будзь літасьцівы да мяне грэшнага./Ев.Лука 18,13./ Приходзячы да съвтара каб высавядзіцца , належыць перахрысьціца і пакласьці тры зямных паклоны перад Святым Евангеліям і Святым Крыжам. Наступна, паклаўши два пальцы правай рукі на Святое Евангелія , спавядзіцца з грахоў сваіх. Па споведзі, цалуем Святое Евангеліе і Святы Крыж, хрысьцімся і адыходзім, гаворачы малітву:-Ойча наш...-

Трэба памятаць, што пры Таінстве Споведзі нявідзіма прысутнічае Гасподзь Іисус Христос і слухае нашае каянъне, дзеля гэтага нельга нічога утоіваць, а наадварот належыць шчыра спавядзіцца з грахоў , якія-б цяжкія яны ня былі.

Ад споведзі да прыняцьця Святых Тайнаў Христовых, выконваем съціслы пост./50 канон Карфагенскага Сабору 318 г./

Па Святым Прычасьці чытаюцца малітвы удзячнасьці, якія належыць выслушваць зь вялікай увагай і падзякаваць Богу за Ягоныя міласьці да нас.

СВЯТОЕ ПРЫЧАСЬЦЕ.

Таінства Святога Прычасьця, або Святой Эўхарысціі устаноўлена Госпадам Іисусам Христом на Тайнай Вячэры. Устанаўляючы яго Христос наказаў вучням сваім, а праз іх і нам, выконваць гэта Таінства па вечныя векі на успамін аб Ім./Ев.Іоан 6,54.56.; Ев.Лука 22,19.20./

I3.

Таінства Святой Эўхарысціі, або Причастыя, ёсьць адным з найвялікшых Таінстваў. У гэтым Таінстве чалавек ачысьціўшыся ад грехоў праз Святую Споведзь, прычащаіца Праудзівага Цела і Праудзівае Крыві Госпада нашага Ісуса Хрыста і набліжаецца да Збавіцеля свайго.

Таінства Святога Причастыя еднае усіх хрысціянаў ў адну Святую Саборную Апостальскую Царкву, Галавой якой ёсьць Сам Сын Божы, Гасподзь Ісус Христос.

ЯК ПРЫМАЦЬ СВЯТОЕ ПРЫЧАСТЬЕ?

Падыходзячы да Святой Чашы, выслушоўваем і ў паўголосна паўторуем за святаром малітву перад Святым Причастыям:

"Верую Госпадзі і іспаведую..."

Праслушаўши малітву прычальнік хрысціцца, кладзе зямны паклон і злажыўши на грудзёх рукі на крыж, правую на левую, падыходзіць да Святой Чашы./Канон IOI, 6-га Усяленскага Сабору 692 году./

Прыняўши Святые Тайны, хрысціцца калі Святой Чашы не належыць, каб прыпадкова не асьцярожным рухам не ударьць ў Яе. Хрысцімся і дзякуім Богу адыйшоўши ў старану.

У гэты дзень прычальнік на калені не становіцца.

У Святой Праваслаўнай Царкве, Святое Причастыце, прымаецца стоячы.

Прыняўши Святые Тайны, прычальнік цалуе ніжні бераг Чашы і узяўши кавалачак анцідору/просфаркі/, залівае яе цеплатой /цеплай вадой зъмешанай з віном/.

Дзеци да 7 год прыходзяць да Причастыя бяз Споведзі. Грудных дзяцей да Святой Чашы падносяць іхныя маткі, або той хто іх заступае.

Анцідор і цеплата грудным дзецям не даецца.

Дзень прыняцця Святых Тайнаў Цела і Крыві Госпада Ісуса Хрыста, ёсьць асабістым святам кожнага прычальніка і яго належыць прывітаць з прыняццям Святых Тайнаў Христовых.

Вернік, прыняўши Святые Тайны ў далейшым сваім жыцці павінен съцерагчыся грэшных спакусаў.

Хто на Святой Споведзі каяўся ня шчыра і адважыўся прыняць Святые Тайны Христовы, той наклікаў на сябе суд і кару Сына Божага. Съцеражыся ғэтага!

/ Ап.Павал, I Карынф. II,29./

ТАІНСТВА СВЯТАРСТВА.

У Таінстве Святарства праз Епіскапскае рукапалажэнье даецца Дар Святога Духа асобе выбранай на служэньне Святой Царкве.

Галоўных ступеняў святарства тро, а пайменна: Епіскап, святар і дыякан.

У той час, калі съятар і дыякан рукапалагающа адным Епіскапам, то асоба, выбранная на епіскапскае служэньне, рукапалагаецца / хіратанізуецца / некалькімі епіскапамі і ня менш, як двумя.

Епіскап, гэта найвышэйши ў царкве съяшчэнны чын. Епіскап пасъянчае цэрквы, Святое Міра і Анцімінсы. Епіскап адпраўляе усе Богаслужэньні і выконвае усе Таінствы. Епіскап рукапалагае / хіратанізуе / ў съяшчэнныя ступені належна падгатаваных кандыдатаў съятарства.

Съятар адпраўляе Богаслужэньні і выконвае усе Таінствы за выняткам пасъвенчаньня Міра і Анцімінсаў.

Дыякан, памагае Епіскапу і съятару пры адправе Богаслужэньня і выконваньні Святых Таінстваў.

ДУХАВЕНСТВА.

Ад старазапаветных часоў, пятым прыказаньнем Божым, наказваецца пашана да бацькоў. / 2.кн.Майсей 20,12;5 кн. Майсей 5,16./ І, калі Бог наказвае шанаваць бацькоў па целу, то Епіскапам і съятарам, асабліва нашай Святой Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўной Царкви належыцца яшчэ большая пашана ад іхных духоўных дзяцей, як Айцам духоўным.

Гасподзь Іисус Хрыстос навучаючи аб гэтым, сказаў:-"Хто слухае вас, Мяне слухае ;хто пагарджае вамі, пагарджае мной, а хто Мной пагарджае, той пагарджае Паслаўшым Мяне.

/Ев. Лука 10,16./

Апостал Павал, навучаючи вернікаў, наказвае:-" Съятары, якія добра старшинствуецца, заслугоўваюць на падвойную пашану, асабліва тыя зь іх, якія працеведваюць.

/ Ап.Павал,І да Цімафея пас.5,17./

А навучаючи хрысьціянаў з жыдоў, кажа да іх:-" Слухайцеся настаўнікаў ваших, бо яны дзеля душ ваших працуецца, як забавязаныя эдаць справядлівасць."

/ Ап.Павал, пасл.да Жыдоў 13,17./

Святыя Апосталы ў пастановах сваіх наказваюць шанаваць Айцоў духоўных. / Кн.2,33./

Кожны Праваслаўны съятар для сваіх вернікаў ёсьць: Айцом духоўным, таму з'яўртаючыся да яго называем: Айцец.

Беларускі народ ад старадаўных часоў зедамы ёсьць са сваёй пабожнасці і пашаны да свайго духавенства, і дзеля гэтага няхай і надалей перасьцерагае Прывілеі Божых і бацькаўскіх звычаяў.

Вернікі, якія шануюць сваіх съятароў, як Айцоў духоўных, і слухаюць іхнай навукі, маюць сваі царкоўныя і грамадзкія арганізацыі збудаваныя на моцных і здаровых асновах, бо між імі пануе любоў, згода і узаемная пашана.

Тайнства Жанімства.

У Тайнстве Царкоўнага Шлюбу атрымоўваецца багаславенства пасвячаючае жаніха і нявесту на супольнае жыцьцё, народжанье дзяцей і хрысьціянскае выхаванье іх. Тайнства Шлюбу адбываецца ў Царкве перад аналоям на якім кладуцца Святы Крыж і Святоя Евангелія.

Перад адправай Тайнства бываюць заручыны, падчас якіх на правыя рукі маладых накладаюцца перстні на знак іхнай узаемнай любові і вёнасці адзін аднаму.

Падчас вячанья над маладымі трymаюцца вянцы, на знак чысьціні іхнага даشлюбнага жыцьця.

На прачытаньні Апостала і Евангелія, прыносіцца чаша зь віном зь якой маладыя тройчы пьюць, на знак, што злучыўшися Тайнствам Шлюбу павінны супольна падзяляць жыцьцёвия радасці і гора.

Сам Гасподзь Ісус Христос пабаславіў шлюб ў Кане Галілейскай. / Ев.Іоан 2, I - II./

Тайнства Алеяпамазанья.

У Тайнстве Алеяпамазаньня просіцца аб багаславенства і моц Божую, аздараўлівающую душу і цела хворага чалавека.

Святы Апостал Якаў ў сваім Саборным пасланьні кажа: "Занядужаў хто з вас, пакліч прасвітэраў Царквы, і няхай памоліцца над ім, памазаўши яго алеем ў імя Гасподняе, і малітва веры вылячыць хворага, і Гасподзь падыме яго; і калі ён грахі зрабіў, будуць зъняты зь яго".

/ Саборнае Пасланьне Святога Ап.Яакава 5,14-15./

30. Хто мае права выконваць Святыя Тайнствы ?

Святыя Тайнствы маюць права выконваць: Епіскапы і святари./Пасл.Ап.Паўлы да Карынф.4, I./

7. МАЛІТВА.

Шырая малітва ёсьць лучнасцьдущы з Богам.

На вонкі малітву выяўляем, калі хрысьцімся, чытаем малітвы, клацзем паклоны, цалуем Святы Крыж і Святыя Абрэзы, стаўляем сьвечкі і запальваем лімпадкі.

Апрача вонкавай малітвы, хрысьціянін можа маліцца бяз слоў: розумам, сэрцам, съязьмі і думкамі, імкнучыся душой да Бога.

31. Ці заўсёды малітва угодная Богу ?

Не, незаўсёды. Калі молімся неуважна, калі маєм ў сэрцы гнеў, нязгоду, ненавісьць, зайдзрасць, або што іншае нядобрае, калі просім не таго, што ўзапрауды патрэбна і неабходна дзеля збаўлення души, то такая малітва няўгодная Богу.

Угодная Богу ёсьць такая малітва, калі просьбы нашыя ёсьць згодныя з Запаветам Божым.

I6.

32. Дзе належыць маліца ?

Бог усюды чуе і бачыць нас і дзеля гэтага маліца можна на кожным мейсцы, бо усюды Валадарства Яго.

Найчасьцей належыць маліца ў царкве, як мейсцы призначаным для агульной малітвы.

Збавіцель сказаў:-" Дзе два ці три зъбяруцца ў Імя Маё, там і я пасярод іх. / Ев.Матф. I8,20./

33. Калі належыць маліца ?

Маліца належыць раніцай, устаўши ад сну; ў вечары ідучы спаць; ў дзень перад ежай і пасъля яе; пачынаючи працу і скончыўши яе.

34. За каго належыць маліца ?

Маліца належыць за сябе, за бацькоў, братоў, сёстраў і крэўных, за свайго съятара, як айца духоўнага, за усіх ненавідзячых, крыўдзячых і нялюблчых нас, і за усіх Праваслаўных хрысьціянаў. Таксама належыць маліца за памёршых сваіх і усіх Праваслаўных.

35. Якой малітвай найчасьцей належыць маліца ?

Малітвай Гасподняй - Ойча наш: -

36. Чаму гэта малітва ёсьць найбольшай з усіх хрысьціянскіх малітваў ?

Таму, што гэтай малітвой маліўся Сам Гасподзь Іисус Христос, навучыў гэтай малітви сваіх вучанікоў, а праз іх пераказаў яе нам, каб так маліліся. /Ев.Матф.6,9-13;Лука II,I - 4./

Гасподзь Іисус Христос часта хадзіў на малітву ў царкву Ерусалімскую, дзе маліўся і навучаў народ. /Ев.Іоан 7,14-16./

8. СВЯТАЯ АБРАЗЫ.

Святы Абраз ёсьць адабражэнье Госпада Бога ў Святой Тройцы: Бога Айца, Бога Сына і Бога Духа Свялога; Прачыстай Маці Божай, Святых Ангелаў і Святых Угоднікаў Божых.

37. Хто і калі устанавіў узнаванье Святых Абразоў ?

Узнаванье Святых Абразоў устанавіў Сам Бог.

Прагоду Майсею на гары Сінай Бог наказаў зрабіць адабражэныні двух херувімаў і паставіць іх над Ківотам Запавету сказаўши:-" Там Я буду гаварыць с тобой пасярод двух херувімаў ". / Ісход 26,23;Другазак.ІО,І-5;Ап.Павал да Жыдоў 9,5./

38. Што хрысьціянін вызнае і шануе ў Святым Абразе ?

Хрысьціянін вызнае і шануе само Святое Адабражэнье, але ніколі ні дрэва, ні мэталь, ні фарбу, ні дарагія каменьні і аздобы.

39. У чым выяўляецца вызнаванье і пашана Святых Абразоў ?

Вызначаньне і пашана да Святых Абразоў выяўляеца: ў малітвах перад Богам Айцом, Сынам і Духам Святым; Мацерай Божай, Святымі Ангеламі і Угоднікамі Божымі, адаб - ражоннымі на Абразах.

40. Якія Абразы называюцца цудатворнымі ?

Цудатворнымі называюцца тыя Абразы, праз якія Міласерды Гасподзь, за чистыя і шчырыя малітвы вернікаў, даруе ім аздараўленъне, палёгкі ў цярпеньнях, пацяшэнъне ў смутку і задаволеньне ў справядлівых просьбах.

41. Ці ёсьць людзі адкідаючыя вызначаньне Святых Абразоў ?

На вялікі жаль ёсьць. У старадаўныя часы яны называліся "Іконаборцамі".

Сёмы Усяленскі Сабор ix асудзіў і пракляў./ Сёмы Усяленскі Сабор адбыўся ў горадзе Нікеі ў 787 годзе./ Шматлікія іконаборцы былі пакараныя Госпадам Богам. У нашыя часы вызначаньне і пашану да Святых Абразоў адкідаюць так званыя штундзісты, бапцісты, якіх справядліва трэба зваць анабапцістамі, што азначае перахрэшчаных, мэта - дысты, ды іншыя блудзячыя секты, і тыя што спакушаны злым духам і няверствам, аб якіх Прарок цар Давід сказаў:- " Вар'ят гаворыць ў сэрцы сваім: няма Бога ". /Пс. 53, 2./ Гэтыя новыя іконаборцы самі падыходзяць пад анафему/пракляцце/ Сёмага Усяленскага Сабору.

9. ПОСТ.

Святы Апостал Павал кажа :-" Брэты, посьцячы целам, будзем пасьціца і духоўна."

Гэта значыць: праўдзівы пост хрысьціяніна ёсьць абмежаванъне ў ежы і яе якасці. Перад усім устрымлівачца належыць ад мяса і малака, каб ня мець граха аб'ядзенъня. Абмяжоўваючы сябе ў ежы устрымліваемся і ў піцьці, каб быць цвярозым.

Посьцячы целам, посьцім і духоўна. Гэта значыць, што мусім спыніць пажаданьні цела і нячистыя думкі, устрымачца ад спраў благотных і усякага нячистага пачуцьця.

У дні посту належыць маліцца ў хаце і часцей хадзіць ў Царкву, спавяданца і прычашчацца Святых Тайнаў Христовых.

42. Ці неабходна пасьціца ?

Так, пасьціца неабходна, бо пост ёсьць Божая установа, дзеля карысці цела і збаўленъня души.

Пасты устаноўлены Богам ў Старым Запавеце. У новым Запавеце Гасподзь Іисус Христос падтвердзіў абавязкавасць посту для Хрысьціян, як словамі Сваімі, гэтак і собскім прыкладам, посьцючыся сорак дзён і ночаў./Матф. 4, 2./

I8.

Святыя Апосталы, будуючи Царкву Христову на зямлі, так-
сама пасьціліся. /Дзеяньні Св.Ап.І3,2.3.;І4,23./

43. Якія пасты устанавіла Святая Царква ?

Наступныя : I/Вялікі пост, які пачынаецца панядзелкам па
нядзелі Сырапуснай.

2/ Філіпаўка, або Перадкалядны пост, ад 15 лістапада, да 24 сінегня уключна.

3/ Успенскі двутыднёвы пост, або Спасаўка,
ад 1 жніўня да 15 жніўня.

4/ Пятраўка, пост перад святым Апосталаў
Пётра і Паўла, які пачынаецца праз тыдзень пасля Святої Тройцы / Сёмухі / і прадоўжваецца да дня 29 чэрвеня
да дня свята Святых Апосталаў.

44. Ці устаноўлены Царквой пасты аднадзённыя ?

Так. Серады і пятніцы кожнага тыдня, за выняткам усяядных:
Вялікоднай, Троіцкай, Каляднай аж да Вадохрышча, тыдня
Мытара і Фарысэя і Сырапуснай - бяз мяса.

У дзень перад Вадохрышчам, 5 студзеня.

У дзень сьцяціця Галавы Іоана Хрысьціцеля, 29 жніўня.

У дзень Узьдзвіжання Крыжа Госпадавага, 14 верасьня.

+

У сераду посьцім на успамін праданья Ісуса Христа
Юдай.

У пятніцу на успамін Цярпеньня ў і Крыжовой съмерці Збавіцеля.

45. Ці грэшна не пасьціць ?

Грэшна. Ня посьцячы працівімся Богу, ня слухаем пастано-
ваў Царквы і робім шкоду сваей души і целу.

Няўстрыманье ёсьць грэх, які адчынле перад чалавекам
шырокія вароты граха, аслабляе волю, і кідае сэрца і
розум ў распусту.

IO. АБ ДАЗВОЛЕ НЕ ПАСЬЦІЦЬ.

Святая Царква разумеючи слабасьці і недамаганьні чала-
вечыя, багаслаўляе Айцу духоўнаму дазволіць не пасьціць
ў выпадках : цяжкай хваробы; агульнай слабасьці цела, ці
якіх небудзь іншых прычынах.

Асобы такія, каб захаваць ў сэрцах сваіх страх Божы і
быць ў послуху Святой Царкве, павінны бываць ў споведзі
і прычастыя Святых Тайнаў Христовых.

II. ЦАРКОЎНЫЯ ПРЫКАЗАНЬНІ.

I. Падчас нядзельных і святочных Богаслужэньяў навед-
вай Царкву і не ухіляйся ад гэтага хрысьціянскага аба-

вязку і не тлумачся рознымі жыцьцёвымі турботамі.

/ Ев.Матф.22,5./

2. Шэсьць дзён працуй дзеля сваіх жыцьцёвых патрэбаў, дзень сёмы прысьвяці Богу і збаўленню души.
3. Па малітве нядзельныя і съвяточныя дні прысьвяці справам міласэрдзя і любові да бліжняга.
4. Чытай слова Божае.
5. Навучы і падтрымай на духу пахіснуўшагася ў веры.
6. Выконвай пасты.
7. З ахвотай і ад усяго сэруца прыступай да Споведзі і Прычастыя Святых Тайнаў па слову Збавіцеля:-" Так рабіце на успамін аба Мне." / Ев.Лука 22,19./
8. Дома штодзённа маліся разам з сям'ёй, бо сям'я ёсьць хатняя Царква. / Ап.Павал,пасл.да Рымлянаў 16,4./
9. Шануй свайго духоўнага Айца, слухай і wykonвай пастырскія навукі яго і маліся за яго.
10. Будзь літасьцівым і не дапушчай гневу ў сэруца сваё.
- II. Ни судзі /не абгаварывай /.
- I2. Не зайдросцьць.
- I3. Будзь слугой Божым, а не садзейнікам злога.
- I4. Съцеражыся ад усялкіх губячых душу спакусаў.
- I5. Будзь літасьцівым і не аб'яўляй жарстокасці да хатнай жывёлы.
- I6. Не пагань вуснаў сваіх дурнимі , бруднымі і злымі выразамі, памятаючи, што за кожнае лішнє слова дасі адказ перад Богам.
- I7. Усякую добрую справу пачынай і канчай малітвай.
- I8. Благога і шкадлівага для сябе і для бліжняга свайго, ніколі не рабі і ня думай.

I2. ЦАРКВА.

Хрысьціянская Царква, гэта мейсца прысутнасці Божай на зямлі. Яна і будуецца інакш ад іншых будынкаў.

Царква, гэта Дом Божы, Дом Гасподні, Дом малітвы.

Бог наказваючи пабудову старазапаветнай съвятыні-скіні-царквы, сказаў да Майсея:-" Пабудуюць мне съвятыню, каб Я жыў пасярод іх."/ 2 Кн. Майсея 25,8./

І далей гаворыць да яго :-" Там буду размаўляць з табой пасярод двух херувімаў."/ 2 Кн.майсея 25,22./

Прагац цар Давід кажа:-" Узрадаваўся я, калі сказалі мне:

пойдзем ў дом Божы." / Псалом 121,1./

Царква, гэта съяшчэннае і съятоя мейсца.

Дакладна слова Царква значыць - сабранье вернікаў дзеля супольнае малітвы.

На Беларусі словам Царква акрэсліваюць будынак, ў які зъбіраюцца вернікі дзеля супольных малітваў, дзе яны прыймаюць Святыя Тайны: і Дары Святога Духа.

Слову Царква ў значаныні будынку, адказвае царкоўна-славянскае слова Храм, што дакладна азначае: - будынак-цела.

+

Уваходзь ў Царкву ціха і з малітвай. Уважна слухай Богаслужэнне і навуку съятара.

Не пераходзь з мейсца на мейсца. Не размаўляй. Помні, што стаіш ў прысутнасці Самаго Госпада Бога.

Асабліва будзь уважным падчас чытанья: Апостала, Свято-га Евангелія і малітваў Святой Эўхарысціі.

Уважай за свой канечны абязвязак клапаціца аб сваёй Царкве. Помні, што багаты даець ад багацьця свайго, а бедны ад беднасці сваёй.

Збавіцель пахваліў бедную удаву, якая ахвяравала на Царкву дзве лепты, - "Праўду кажу вам, гэтая бедная удава дала больш за усіх, бо ад беднасці сваей палажыла усё што мела."

/ Ев.Марк 12, 42 - 44./

Зъбіранье ахвяраў ў Царкве мусіць праводзіцца разумна, не перашкаджаючы вернікам маліцца.

Сабраныя ахвяры абраховаюцца толькі паслья Богаслужэння.

У ахвярах на сваю Царкву будзь ўмудрый.

Ахвяры зъбірае царкоўны стараста. У патрэбных выпадках ахвяры можа зъбіраць і съятар.

ФОРМА ПАБУДОВЫ ЦАРКВЫ.

Цэркви будуюцца падоўжныя - на падабізну карабля, на падабізну крижа, або на падабізну кола.

Будынкі царкоўныя прыкрашаюцца зъверху купаламі, адным ці некалькімі з крыжамі на версе.

Алтары Праваслаўных Цэркvaў заўсёды будуюцца на Усход, бо там нарадзіўся Христос.

ІЗ. ЯК НАЛЕЖЫЦЬ ЗАХОЎВАЦЦА Ў ЦАРКВЕ.

Памятай, што ў Царкве усе людзі роўныя, усе браты адзін аднаму. У Царкве Божай няма ні бедных, ні багатых, німа асьвечаных і няўчоных, німа сладкіх і простых, усе роўныя, усе аднолькавыя часціны Цела Векавечнай Царквы Христовай. НЯМА І БЫЦЬ НЯ МОЖА ў ЦАРКВЕ ЯКІХ НЕБУДЗЬ ПАРТЫЙ.

Пераступіўши парог царкоўны, кожны толькі вернік, слуга Божы. Маліся ў ёй шчыра, нястыдайся сълёзаў, якія ліюща з самай души тваёй падчас святых малітваў. Сълёзы перад Богам найдараражэйшая малітва.

Заўсёды памятай, што ў Царкве прысутнічаюць дзеци, якія ад старэйших навучаюца паводжанью ў Царкве, дзеля гэтага размовы, шаптаныні, съмех, аглядаваныні, спацыраваныні па царкве, перадчасныя, бяз патрэбы, выходжаныні, катэгарычна забараняюца 9 Апостальскім Правілам, бо ў Царкве пасярод нас прысутнічае Гасподзь Іисус Хрыстос.

Ніхай ніхто ня выходзіць з Царквы не атрымаўши астатнія багаславенства святара, якое асьвячае чалавека.

I4. ПАШАНА ДА ЦАРКВЫ.

Царкве Божай належыцца найбольшая пашана. Царква мейсца святое, дзеля гэтага 74 канон 6 Усяленскага Сабору, забараняе ў ім банкетаваць, спаць і чыніць рэчы не адпавядуючыя святасці мейсца.

Гасподзь Іисус Хрыстос забараняе з Царквы рабіць дом гандлю. / Ев.ІОАН 2,16./

Нават калі ў Царкве няма Богаслужэння, то і тады належыць захоўвацца ў ёй з пабожнасцяй, нават размаўляць голасна ня прыгожа.

+

Калі Царквы і на могільніках таксама належыць захоўвацца з поўнай пашанай да мейсца .

97 канон 6 Усяленскага Сабору наказвае :—" Тых, якія свяшчэнныя мейсцы ператвараюць ў звычайнія і блага ў іх захоўвацца , - выганяць."-

+

Хто адмаўляецца, ці стыдаецца выконваць правілы і абра́ды сваей Святої Веры, той не Праваслаўны Хрысьціянін. Хрыстос выразна сказаў:—" Кожнага, хто Мяне вызнае перад людзьмі, вызнаю і Я перад Айцом Маім Нябесным. Хто чураецца Мяне перад людзьмі і Я адчураюся таго перад Айцом Маім Нябесным." / Ев. Матф. ІО,32.33./

I5. ЗАДАНЬНЕ І МЭТА ЦАРКВЫ.

Заданьням Царквы ёсьць духоўна ратаваць, навучаць і прыводзіць людзей да Христа. Дзеля гэтага царкоўнае казаньне мае вялікае значаньне і яго трэба слухаць уважна, бо яно будзе духовы склад души чалавека, ягоны хрысьціянскі съветагляд, навучае Веры і Хрысьціянскому жыццю.

ПАМЯТАЙ, што толькі ў сваёй Святой Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царкве, знайдзеш зразумелаю для сябе навуку дзеля збаўлення души, толькі праз сваю родную Царкву дойдзеш да праўдзівае рэлігійнасці і нацыянальнае велічы. АМИНЬ.

+ + +

І М Ё Н Ы
СВЯТЫХ ПРАВАСЛАЎНЫХ БЕЛАЕУСОЎ.

- Съв. ЭУФРАСІНІЯ Кн. Полацкая.
- Съв. КІРЫЛ Епіскап Тураўскі.
- Съв. ЛАЎРЭНЦІІ Епіскап Тураўскі.
- Съв. АЎРААМ Смаленскі.
- Съв. АФАНАСІІ Ігумен Берасьцейскі.
- Съв. ДАВІД Кн. Смаленскі.
- Съв. ГАЎРЫІЛ Слуцкі.
- Съв. ЕФРЭМ Смаленскі.
- Съв. ІГНАЦІІ Смаленскі.
- Съв. КАНСТАНЦІІ Цудатворца Смаленскі.
- Съв. МЕРКУРЫЙ Епіскап Смаленскі.
- Съв. РАСЬЦІСЛАЎ Кн. Смаленскі.
- Съв. АНТОНІ |
- Съв. ІOАНІ | Віленскія мучанікі.
- Съв. ЭУСТАФІ |
- Съв. ЮЛЬЯНА Кн. Гальшанская.
- Съв. ХАРЫЦІНА Кн. Літоўская.

+ + +

ДАДАТАК.

ЦЯРПЕНЬНІ І СЪМЕРЦЬ СЪВЯТЫХ ВІЛЕНСКІХ МУЧАНІКАЎ
АНТОНІЯ, ІОАНА і ЭЎСТАФІЯ.

+ + +

На пачатку княжаньня Вялікага Князя Альгерда, духоўнік ягонай жонкі Марыі Кн. Віцебскай, манаҳ Нестар ахрысьціў ў Праваслаўную Веру трох знатных беларусоў / ліцьвіноў //; якія ў паганстве зваліся: НЯЖЫЛА, КУМЕЦ і КРУГЛЕЦ.

У съвятым хрышчэнъні яны атрымалі імёны :АНТОНІ,
ІОАН і ЭЎСТАФІ.

Антоні і Іоан былі роднымі братамі, а Эўстафі быў іхным блізкім крэўным.

Моцнае ў той час паганства праз сваіх жрацоў /паганскіх съвтароў/ дамаглося, каб ахрышчаных, як зраднікаў паганской веры, пакарана і на загад Вял.Кн. Альгерда яны былі замкнены ў вязьніцу.

Як толькі гэта сталася, людзкія натоўны началі зьбірацца пад вокнамі вязьніцы, праз якія даносіліся слова хрысьціянскай пропаведзі, тоўныя высокага рэлігійнага настрою.

Шматлікія асобы пакідалі паганства і хрысьціліся. Гэта страшэнна дратавала амбіцыю жрацоў і каб спыніць гэта яны выпрасілі ў Вял.Кн. права пакараць съмерцій увязненых хрысьціян.

Альгерд, які змушаны быў лічыцца з уплывамі паганства выдаў на съмерць Антонія, Іоана і Эўстафія, і ў 1347 годзе ў Вільні, яны моцна скатаваны, былі павешаны на дубе.

Словамі нельга пераказаць тых цярпеніняў, якія прынялі Антоні, Іоан і Эўстафі.

Зь іх жывых была зьдзёрта скура, павырываны валасы, акрываўленыя цэлы іхныя палены агнём, а Эўстафію на руках і напаж паламаны косьці.

Гэтак за Веру ў Хрыста съмерцій мужчнікаў шамёрлі суродзічы нашыя і былі пахаваныя.

Пазней, на мейсцы цярпеніня і съмерці, Праваслаўная вернікі пабудавалі царкву Святой Тройцы, умысьціўши прастол ейны на мейсцы пня того дубу, на якім віселі цэлы Антонія, Іоана і Эўстафія.

Ўсемагутны Бог шматлікімі цудамі уславіў імёны

іхных, а целы захаваў нятленнымі, а Святая Праваслаўная Царква залічыла іх да ліку СВЯТЫХ.

Святыя Антоні, Іоан і Эўстафі сталі на Беларусі прыкладам станоўкасці ў вyzнаваньні СВЯТОЙ ПРАВАСЛАЎНАЙ ВЕРЫ.

На досьць доўгім часе целы Святых Мучанікаў былі адноўдзены непашкоджанымі тленнасьцяй і ў надумысна прышкаванай сярэбраннай грабніцы, паложаны ў Свята-Троіцкай царкве, а яшчэ пазней перанесяны ў Віленскі манастыр Святога Духа ў якім і знаходзіліся да першай святовай вайны.

У 1915 годзе, з надыходам нямецкіх войскаў да Вільні, загадам духоўных і цывільных ўладаў, Св. мошчы мучанікаў былі вывезяны ў Москву і знаходзіліся ў Успенскім Саборы.

Пры бязбожнай камуністычнай ўладзе Москвы, целы Святых Віленскіх мучанікаў, прайшлі новая шляхі зямных цярпеньняў і зьдзеку.

Мэльбурнская беларуская парадфія Імя Святых Віленскіх мучанікаў АНТОНІЯ, ІОАНА і ЭУСТАФІЯ, Святое Беларускае Аўтакефальнае Праваслаўнае Царквы, за кожнай Богаслужбай моліца да Святых АПЯКУНОУ сваёй парадфіі за увесь Беларускі Народ.

А. М.